

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO

Ljubljani 11.9.53. — Številka telefona 552.
 K 10 več. — Plača in toži se v Ljubljani.

ŠTEV. 44.

Predno bi prišli do uveljavljenja nameravanega zakona, bi seveda še poteklo mnogo časa, ne sicer morda desetletja, gotovo pa par let. Ves ta čas pa bi bili sedanji lastniki podjetij

v nesigurnosti glede svoje prihodnosti in usode svojih podjetij. To bi jim neveda moralo vzeti vsako veselje in ambicijo za delo, za redno vzdrževanje in adaptacije ter izdajanja ogromnih svot v reklamne svrhe itd.

Zasebna podjetja so bila do sedaj vedno na svojem mestu. V ljudskih kopelih so nudila revnejšim slojem kopeli za 60 vinarjev na dan, kar torej danes za neprimerno nizek znesek 6 K. Prebivalstvo v bližnjem okolišju mineralnih vrelcev je dobivalo vodo v odprtih posodah deloma brezplačno, deloma po jako nizkih cenah. Pa tudi za druge konzumente je bila voda po ceni, dokler ni prišla država s trošarino, se ni zvišala železniška vozna na tako ogromne svote in uvedla tako visoka uvozna carina na steklenice za vodo, za katero se vporablja.

Privatna podjetja so vedno prednjačila pri oskrbovanju bolnic, bolniških blagajin in okuženih pokrajin, dočim javna podjetja tega že iz strahu pred velikimi primanjkljaji niso mogla storiti.

Neovrgljivo dejstvo je nadalje, da so se zasebna podjetja odlikovala pred javnimi s časom primernimi higienskiimi napravami in ustrojem, in da so s prostim tekmovanjem uplivala na znižanje cen ter s tem gradila prosto pot izvozu v inozemstvo.

V vsakem takem privatnem podjetju tiči stoletno delo in investicije večih generacij tako, da naravni zakladi podjetnikom nikakor ne dohajajo zahtev. Potrebna je velika skrb in vsakoletna popravila, brez katerih bi podjetje zapadlo propadu, kar bi ne bilo v korist niti od podjetja zavisnemu delavstvu, niti trgovini in industriji, še manj pa blagostanju bolnikov in naroda.

Naša država je s kopališči in mineralnimi vrelci redko posejana. Nameravani poskus reforme v škodo doseganjim lastnikom je za državne blagajne nevarna igra, ker bi država sicer pridobila nekaj pasivnih podjetij, na drugi strani pa bi izgubila dobre davčne vire; krona vsega in končni rezultat bi bila pa le izguba rodne grude na strani sedanjih lastnikov.

Naj bode vladi ječanje vseh evropskih kopališč pod splošno sedanjo krizo v svarilni glas pred nameranim poskusom. Veliko večjo korist za celokupnost našega naroda bo dosegla z ublažitvijo sedanjih težkoč, obstoječih pred vsem v visoki železniški voznini, uvozni carini na steklenice in trošarini, kar vse nam ovira le naše prizadevanje za obnovev starih in vpostavitve novih zvez za izvoz v inozemstvo, kamor se je pred vojno izvozilo tri četrtine cele produkcije.

Da se ne bode plašilo lastnike pred tem prizadevanjem in ti ne bodo primorani opustiti drago in obsežno reklamo, se prosi visoko vlado, da dá lastnikom toplice in mineralnih vrelcev zagotovilo, da se ne bode spuščala v poskuse nameravane reforme.

Naše poslance pa prosimo, da z vso vnemo in z vsemi dopustnimi sredstvi preprečijo uzakonitev reforme.

Ali temelji naše finančno pravo in upravno postopanje na modernih načelih?

II. Obdajba gospodarsko šibkejših slojev.

Obče priznано temeljno davčno načelo se glasi, da naj gospodarsko šibkejši prispeva nižje davke kakor pa gospodarsko močnejši. Davčno breme prvo imenovanega naj bo ne samo absolutno, ampak tudi relativno nižje. To načelo odgovarja zdravemu razumu in socialni pravičnosti.

Izvede se pa označeni princip lahko na več načinov.

V našem davčnem sistemu se je uveljavil pred vsem na tri načine:

- a) potom takozvanega eksistenčnega minimuma,
- b) s progresivnimi, oziroma regresivnimi davčnimi merili,

c) končno še s tem, da se je pri višjih dohodkih pobiralo poleg navadnih davščin še druge redne in izredne davke.

Vse to velja za neposredne davke. Pri posrednih davkih je označeno načelo sicer tudi izvedljivo, vendar bi do sledna izvedba naletela na velike težkoče. V tem članku se bomo pečali le z neposrednimi davki. Zakon o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220., je oproščal n. pr. dohodnine vse davčne stranke, ki niso imele nad 1200 K dohodkov. Ta »eksistenčni minimum« se je vsled novele z dne 23. I. 1914, drž. zak. št. 13. zvišal na 1600 K. Progresivna obdajba je izvedena n. pr. pri plačarini in dohodnini.

Plačarinska davčna lestvica je znašala pri službenih dohodkih (§ 233 zak. o oseb. davkih):

od 6.400 K do 8.000 K	0,4%
od 8.000 K do 9.000 K	0,8%
od 9.000 K do 10.000 K	1,2%
od 10.000 K do 12.000 K	1,6%
od 12.000 K do 14.000 K	2%
od 14.000 K do 16.000 K	3%
od 16.000 K do 20.000 K	4%
od 20.000 K do 30.000 K	5%
od 30.000 K nadalje	6%

Nekaj podobnega smo imeli pri dohodnini.

Davčno merilo za dohodnino je znašalo (po zakonu iz leta 1896) 0,6% pri dohodkih nad 1200 K in je doseglo 1% pri dohodkih do nekako 2000 kron. Pri okroglo 6000 K dohodkov se je plačalo že 2% dohodnino. Pri dohodkih okrog 20.000 kron se je pobiralo 3% na dohodnino. Ako so znašali dohodki okrog 50.000 K, je znašala dohodnina že 4 odstotke. Dohodki v višini 200.000 K so se obdajali s 4,5% nim davčnim merilom. Dohodkom nad dve sto tisoč kronami se je odmerjevala dohodnina z davčnim merilom, ki se je vedno bolj bližalo 5%, ne da bi kdaj doseglo teh odstotkov.

Davčna progresija postane še bolj očitna, ako vpoštevamo, da je plačevati poleg plačarine še avtonomne doklade in da smo dobili pri dohodnini v vojni dobi tudi še vojno doklado, ki je sama tudi še progresivna.

Relativna nadobdajba imovitejših slojev se je, kakor smo zgoraj to omenili, dosegla tudi še s tem, da se poleg temeljnih davkov pobira še druge redne in izredne davke in doklade, ako je dohodek presegal gotovo višino.

Tako se plačuje pri višjih službenih dohodkih poleg dohodnine še zgoraj omenjena plačarina.

Nasprotno so pa davčne stranke, ki preživljajo poleg soproge enega ali več otrok, deležne davčnih olajšav (znižanje dohodnine za eno ali več stopenj), med tem ko so samci, torej gospodarsko ne tako obtežene davčne stranke, plačevali 15% no samsko doklado k dohodnini.

Princip nižje obdajbe gospodarsko šibkejših slojev je izveden posebno do sledno v vojnodavčnih zakonih (vojne doklade, vojni davek, rentabilitetni pribitek).

V predmetnem članku hočemo preizkusiti, ali velja večkrat že omenjeno davčno načelo o nižji obdajbi gospodarsko šibkejših strank tudi še za današnje razmere.

Pogoji za obstanek so danes namreč povsem drugačni, kakor na pr. v pred in medvojni dobi. Ugotoviti hočemo, ali in kako so spremembe na gospodarskih razmerah vplivale na obdajbo. V to svrhu moramo poznati vsaj v obrisu naš splošni gospodarski položaj in našo sedanjo finančno (davčno) politiko in torej tudi finančno zakonodajo. Mi omenjamo le sledeče.

Dokler je trajala vojna, smo bili gospodarsko zaokroženi. Gospodarsko življenje tekom vojne bi smeli primerjati oni etapi razvoja narodno-gospodarskega življenja, ko je družina sama pridelovala vse življenjske potrebščine, katere je potrebovala.

Z momentom, ko je bila vojna končana, so odpadle več ali manj gospodarske meje in pokazale so se nekrat slabe posledice dosedanjega prisilnega gospodarskega življenja.

Jedna najhujših posledic za nas je denarna devalvacija.

Nakupna moč našega denarja je silno padla.

Povsem naravno in logično bi bilo, ako bi spremenjene gospodarske razmere našle svoj odmev tudi v davčni

zakonodaji. Ne smemo trditi, da ni finančna uprava izvajala iz spremenjenega položaja konsekvence. Pač, to se je zgodilo! Žal, da efektivno le enostransko, to je v dobro erarja. Treba je pa, da se to vsaj naknadno popravi. Davčno zakonodajo bi bilo postaviti tudi dejansko na temelj onega načela, katerega smo uvodom tega članka navedli. O podrobnem si dovoljujemo sledeče navesti.

Eksistenčni minimum, kakor ga danes določajo finančni zakoni, je prenižek in tudi ne odgovarja modernim načelom in gospodarskim razmeram.

Moderno in socialno pravično bi bilo, da se določi eksistenčni minimum različno za samce in različno za davčno stranko z otroci. Čim večja je družina, tem višji naj bo eksistenčni minimum.

Gospodarsko bolj obtežene davčne stranke (t. j. davčni zavezanci, ki imajo soprogo in otroke) so doslej pač uživale gotove davčne olajšave, a te so postale vsled denarne devalvacije skoro brezpredmetne.

Finančni zakon za leto 1920/21 (Uradni list št. 136 z dne 25. nov. 1920) ima tale eksistenčni minimum:

- a) za one osebe, ki dobivajo prejemke iz službenega razmerja 1600 K in
 - b) za vse druge osebe pa 4800 K.
- Z drugimi besedami, osebe, ki nimajo tako visokih dohodkov, so oproščene dohodnine.

Pomanjkljivosti so sledeče:

- a) Tukaj določeni eksistenčni minimum razlikuje kar dvoje kategorij davčnih zavezancev, kakor da bi veljal za službojemalce drug materijalen eksistenčni minimum, kakor pa za druge davčne zavezance. To razlikovanje po našem mnenju ni pravilno in tudi ni naravno, ker ravno službojemalec, katerega se huje obdajči, nima prilike prevladati davčno breme na kako drugo stranko.

- b) Eksistenčni minimum se pa nasprotno ne ozira na število družinskih članov, in vendar ni danes vse jedno, ali imam preživljati le samega sebe, ali pa še soprogo in kopico otrok.

3. Finančna uprava je konečno prezrla, da navedeni zneski ne predstavljajo niti daleko dejanskega ekzistenčnega minimuma. Vsaj finančna uprava sama izplačuje svojim najnižjim uslužbenecem mesečno skoro toliko, kolikor je v finančnem zakonu določila kot celotni ekzistenčni minimum. Ako bi dejanski ekzistenčni minimum znašal danes le 1600 K, bi gotovo erar svojim službojemalcem ne izplačeval takih plač, kakor jih izplačuje danes.

Nadaljne pomanjkljivosti fin. zakona za 1. 1920/21 so še sledeče:

Doklada za manj obtežena gospodarstva, t. j. samska doklada v smislu § 172a, o ust. 1. zak. o oseb. davkih z dne 25. 10. 1896, drž. zak. št. 220, v besedilu novele z dne 23. I. 1914, drž. zak. št. 13. se pobira že pri dohodkih nad 5600 K. Samci in družinski očetje se torej od tega zneska naprej obdajajo redoma na enak način (Glej tudi spodej glede obdajbe davčnih strank z več družinskimi člani.) Začetni znesek je gotovo prenizek. Finančna uprava bi tu storila le svojo dolžnost, ako bi se v finančnem zakonu za bodoče 1. 1921/22 postavila na pravilnejšo in socialno pravičnejšo podlago. Tudi nadaljni § 173. zgoraj navedenih zakonov ne odgovarja sedanjim razmeram. Določa namreč znižanje dohodnine za eno ali več stopenj, ako skrbi davčna stranka za soprogo in poleg tega še za enega ali več otrok.

(Konec prihodnjic.)

Nekaj malega slovenskim hmeljarjem in trgovcem v orijentacijo.

Kakor znano, je čehoslovaški urad za inozemsko trgovino s hmeljem izdal neke smernice, katere pa po mnenju hmelj. trgovcev niso v prid trgovini, ker jo ovirajo; nasprotno je pa uvoz hmelja iz Jugoslavije, iz Poljskega in Ogrskega popolnoma prost. Tozadevno se je nemška sekcija Zaveze hmelj. društev v Zatecu zglasila pri zgoraj navedenem uradu ter ga prosila, da se izvozu hmelja iz Čehoslovaškega naj ne delajo nikakoršne ovire, uvoz tuje hmelja se pa naj

otežkoči ali celo prepove. Nemška sekcija je utemeljevala svojo prošnjo tako-le:

»L. 1920 se je iz Jugoslavije, iz Poljskega in Ogrskega uvozilo 23.274 stotov (po 50 kg) hmelja, samo meseca januarja 1921 pa celo 4952 stotov. Vsa ta množina izvira iz držav, v katere se le malenkosti češkega hmelja prodaja; potemtakem nima Čehoslovaška nobenega povoda, dovoliti uvoz tuje hmelja, ker s tem dovoljenjem le pospešuje hmeljarstvo v konkurentnih državah. Na drugi strani vpliva vpeljani tuji hmelj neugodno na hmeljsko trgovino v Zatecu; ker stoji namreč jugoslovanski, poljski in ogrski hmelj glede kakovosti daleč za žateškim in sploh češkim hmeljem, je njegova cena veliko nižja od češkega in jo pri tako ogromni ponudbi vendar občutno tlačijo.«

Urad za inozemsko trgovino je dal nemški sekciji sledeči odgovor:

»Glede uvoza tuje hmelja se poroča, da je isti že delj časa prepovedan. Svoječasno dovoljenje za uvoz tuje hmelja se je pa dalo, ker se češki pivovarji zanj prosili in sicer v to svrhu, da si pri ogromnih cenah za češki hmelj (5000 č. K za 50 kg) krijejo svojo potrebo s cenejšim, tujim hmeljem.«

Nemška sekcija je pa zavrnila to izjavo tako-le:

»Prepoved uvoza tuje hmelja v Čehoslovaško mora biti najnovejšega datuma, ker se ga je, kakor že povedano, meseca januarja 1921 uvozilo 4952 stotov, ko je cena češkega hmelja že padla na 2000—3000 č. K. Meseca februarja se je v našo radost res vpeljalo le 534 stotov in upajmo, da se ta uvoz tudi popolnoma prekine. Glede prošnje čeških pivovarjev za uvozno dovoljenje tuje hmelja, smo pa drugega naziranja.«

Le prav neznaatni del tuje hmelja se vporabi po čeških pivovarnah, ker pivovarji prav za prav ne vedo, kaj početi z jugoslovanskim, poljskim in ogrskim hmeljem. (!!!) Po žateških skladiščih se sedaj najde še obilo tuje hmelja, kateri je prepariran in pobasan ter pripravljen za prodajo v inozemstvo, ne pa za Čehoslovaško. <Saarer Hopfen- u. Brauer-Zeitung.>

Kaj sledi iz navedenega članka za slovensko hmeljarstvo? — Evo:

1. prepričanje, da je jugoslovanski hmelj najboljše kakovosti in bo vsled tega vedno našel svoje odjemalce,

2. nauk, pridelovati hmelj po vseh pravilih umnega hmeljarstva, in

3. dolžnost, naše domače, slovensko trgovstvo podpirati.

Promet s Prekmurjem.

Glavna hiba prometa s Prekmurjem je, da nima državna železnica, ki vozi iz Zagreba-Čakovec-Lendava prav nobene zveze z južno železnico, oziroma z vlakom iz Pragerskega. Tako na pr. ako se pripelješ iz Ljubljane ali Maribora preko Pragerskega dosepeš v Čakovec okoli poldne, je vlak, ki vozi v Prekmurje, že pred 11. uro odkuril. Ako pa prideš polnočje z istim vlakom v Čakovec, se je oni vlak približno ob 10 tih (22) odpeljal. — Treba je torej v prvem slučaju čakati na večerni vlak, v drugem slučaju pa prenočiti ter čakati na vlak ob ca 11. uri. Voznik stane 300—400 K. Ponoči niti voziti noče. Temu bi se dalo odpomoči, če bi se državna železnica Zagreb-Čakovec-Lendava uredila, da bi ta vlak odšel malo kasneje iz Zagreba; potniki, prihajajoči v Zagreb z jutranjim vlakom, ki ima itak vedno zamudo, dosepejo malo pred poldnem v Zagreb; če prištevamo še opoldnansko pavzo 1 in pol ure po uradih in trgovinah, ostane samo še 1 ura za namene, po kar si prišel v Zagreb. — Sicer odide vlak iz Zagreba približno ob 4. (16) uri, toda kdo si upa čakati do zadnjega, ko je že ob 3. (15.) uri strašno ljudstva, ki se preriva na postaji. Konečno ako zahtevaš listek v Zagreb, dobiš ga, bog zna zakaj samo do Čakovca. Tam moraš iz temnega vagona ven, okoli postaje na okrog, da dobiš listek v Lendavo. Ako pa se ti to ne ljubi, ker imaš prtljago, prosiš sprevednika, da ti naredi vozni li-

stek v Lendavo. Sprevednik ti prešči-pne stari listek, spravi denar v žep, salutira in odide. Če si malo boljše oblečen, ti obljubi, da ga takoj done-se, ter zopet spravi denar v žep, o ka-kem listku pa ni ne duha ne sluha. Vsaj meni se je to še vsakikrat do-godilo, ko sem se vozil po tej železni-ci. — Tovorni promet se vrši na Prekmurju skoro ves na Lendavo, umevno, ker tukaj ni klanecv in se ni treba voziti čez brod, kar je ob na-rasli Muri skoro nemogoče. Tako je na cesti iz Lendave precej živahno furmansko življenje, kateri iz postaje prevažajo blago, ali pa se tudi vozijo iz Lendavskih vinskih gor. Potniku je na tej cesti lažje pobotati se za vo-žnjo v notranjost Prekmurja. Poštni promet se vrši na isti način, seveda zelo neredno. Lendava bi na svojem čistem madžarskem kovu malo na ta način zgubila, a ko bi slovenski potni-ki prihajali na Lendavo, kar pa do se-daj ni mogoče, ker ni vsak v položaju v Čakovcu tratiti denar in čas, ter ra-je izstopijo v Ormožu, ter gredo peš preko Ivankovcev, Ljutomer preko Mure itd., kar pa ima pomen nazadnje le za gorenje Prekmurje, za dolnje pa je tudi v tem slučaju navezan na Len-davo.

Izvoz in uvoz.

Izvoz žita. Brzojavka generalne di-rekcije carin, podana vsem carinarni-cam glede ukinjenja prepovedi izvoza žita se glasi sledeče: Na podlagi nakna-dnega sklepa ministrskega sveta z dne 9. t. m. je ukinjena prepoved izvoza pšenice, ječmena, rži, krupnika, sena, slame, mekinj in moke vseh cerealij, ki je bila izdana 1. aprila t. l. Izvoz teh predmetov se bo vršil od sedaj naprej tako, kakor se je vršil pred prepoved-jo. Izvoz pšenice in pšenične moke se bo vršil le v mejah preje odobrenih kontingentov.

Izvoz vina iz Madžarske. Komisija za izvoz vina iz Madžarske je dovolila izvoz vina v sledečem obsegu: 8824 hl vina v sodih in 3580 hl vina v stekleni-cah v Avstrijo, 1346 hl v sodih v Čehoslovaško, 1500 hl v sodih v Jugoslavijo in 100 hl v Nemčijo.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Sprememba zakona o monopolu. Ministrstvo za finance je izdelalo več sprememb in dopolnil v zakonu o mo-nopolu, ki so stopile že v veljavo. Kakšne pa so te spremembe in dopolnila, se ne poroča.

Velika izguba »Česke eksportne družbe«. Čehoslovaška delniška družba za izvoz je izkazala v preteklem poslov-nem letu izgubo 7 milijonov čehoslovaš-kih kron. Družba se pogaja z vzhodno evropsko trgovsko delniško družbo v svrhu prodaje zalog v Pragi, Trstu in Hamburgu.

Trgovina z žitom na Madžarskem je prosta. Trgovanje z žitom je bilo dose-daj monopol delniške družbe za blagovni promet, madžarska vlada pa je dovo-lila trgovino z žitom vsem trgovcem po poklicu, torej prosti promet.

Čehoslovaška trgovina z inozem-stvom. Ministrska naredba z dne 13. ju-lija 1920, s katero se regulira trgovina z inozemstvom, predvideva, da bo urad za trgovino z inozemstvom objavil se-znam blaga, ki bi se moglo svobodno uvažati in izvažati brez predhodnega odobrenja samo potom formalne prija-ve. Seznam teh predmetov do danes še ni bil objavljen, toda po vesteh, došlih v javnost, izgleda, da je že gotov in se obelodani v najkrajšem času. Po teh vesteh bi se prosto uvažali predmeti sledečih carinskih postavk: 58 ščetke za suknjo, 83 vseh vrst surove kože, 84 šče-tine, dlake, surovi kitajski lasje itd., 85 surovo posteljno perje, 86 suha in slana čreva, 87 zbirke žuželk, mravičena jajčka, nagačene ptice, 202 surova jata, surove konoplje, surova manila in cisal, 220 surova volna, prana, česana, bar-vana in beljena, 224 predivo iz divje dlake, 225 česana preja druge neime-novana, 226 predivo iz kratke dlake, 240 svileni kokoni, 242 motana ali iz-predena surova svila, 243 surovi odpad-ki svile, 244 surova umetna svila, 245 surovo predivo iz svile ali umetne svi-le, 257 krpe in drugi odpadki za izde-lovanje papirja, laneni, svileni, volne-

ni odpadki za izdelavo tekstilnega bla-ga vsake vrste razen bombaževih, 54 živo cvetje za okras, 55 listje za okras in živa trava, 189 bombažev blago, su-rove tkanine, beljene in barvane, 194 bombaževi traki, 195 gladek sirov be-ljen til in mrežaste tkanine tilu podob-ne, 196 zavese in mreže za sobno opre-mo, 197 čipke, tkane, pletene in vezene, 198 vezene, 199 pozamenterijsko bla-go, 200 pleteno blago, 201 tehnične po-trebščine, cevi, gonilni jermeni, tkani in platneni stenji, 205 konopljin predivo, 211 lanene čipke, til in mrežaste tkani-ne slične tilu, 216 tkanine konopljne preje, 217 tkanine jute in žakli, 218 pre-proge lanene, konopljne in iz jute, 222 predivo iz nefine dlake, 228 odeje iz jakega sukna, 229 volnena tkanina, 230 žamet in žametu slične tkanine, 233 tkano in pleteno volneno blago, 234 ša-li in njim slične tkanine, čipke, til in mrežaste tkanine slične tilu, 235 svi-lene vezene, 236 ostale vezene, 237 preproge, 238 klobučevina in blago iz klobučevine, 239 tehnični predmeti, 241 svileni vata samo za zdravniško po-trebo, 246 svileni predivo, 247 polusvi-leno blago, 248 til in temu slične mre-žaste tkanine, gaze in čipke, 250 svi-lena tkanina, glauka, barvana ali tiska-na, 251 žamet in slične tkanine, 252 tkana in pletena roba, 253 trakovi, 255 po-lusvilena roba, vezena, til in preplete-ne tkanine nalik tilu, 256 polusvilena tkanina, 257 žamet in slična tkanina, 258 tkana in pletena roba, 259 trakovi, 260 pozamenterija, 261 umetno cvetje, 263 peresa za okras, 264 umetno krzno, 265 vlasuljarski izdelki iz človeških las, 274 volnena, lanena in bombaževa kon-fekcija, 321 povoščeno platno, 322 pokri-vala za vozove (plahte), 323 povoščeno platno za pokrivanje tal, 324 knjigo-vezno platno, 325 povoščeno platno in muslin, 327 izdelki iz povoščenega plat-na z dragimi kovinami, 338 sedlarski izdelki tudi z drugim materijalom, 339 torbarski izdelki iz kože, povoščenega platna in drugega materijala, 340 obu-ča vsake vrste, 341 rokavice in galan-terijsko blago iz kože, 342 izdelki iz kože drugod neimenovani, 343 izdelki iz kože z dragimi kovinami, 344 izdelki iz kože za tehnično potrebo.

Padanje cen v Franciji. »Juturnji List« je priobčil glede padanja cen v Franciji v svojem članku sled. podatke, ki so jako zanimivi, ker izkazujejo pri nekaterih predmetih pravečo revoluci-jo in dajejo jasno sliko današnjih trg. razmer. Vse cene so navedene v fran-kih: Živiljenjske potrebščine:

	December 1920.	April 1921.
Kruh	1.80	1.30
Mleko, liter	1.20	1.—
Čokolada, 1 kg	8.—	6.—
Sladkor, 1 kg	3.75	3.50
Maslo, 1 kg	14.—	13.—
Krompir, 1 kg	0.90	0.45
Olje, 1 liter	18.40	9.—
Vinski kis, 1 liter	3.20	1.70
Limone, 1 komad	0.40	0.25
Črno vino, 1 liter	1.75	1.10
	1914.	1920.
Svila	4	39
Navadne nogavice	0.95	4.90
Svilene nogavice	10	69
Moške srajce	7	30
Moški čevlji	25	90
Zenski čevlji	29	100
Otroški čevlji	2.95	26
Izgotovljene obleke	50	237.50
Po meri	120	550
Zenski kostim	150	700
Spalna soba	500	1800
Otroški vozički	50	450
Petrolej, hkl.	47	175
Kavčuk, 1 kg	16	7
Barva, 100 kg	80	480
Svinec	80	375

Kakor je iz navedenega razvidno, je padanje cen poplavilo francoski trg, vse pa kaže, da bodo cene padle še niž-je, kakor se je to zgodilo do danes. Ker se plače niso znižale, so se razmere niž-jih slojev, ki se danes oblačijo, kupu-jejo pohištvo itd., mnogo zboljšale. Do sedaj pač radi previsokih cen, ni bilo mogoče še kaj prihraniti od plače, ki je komaj zadostovala za življenje.

Trg za kavo 1920. Neugodne razme-re, ki jih je leto 1920 prineslo brazilski kavini trgovini, ne izvirajo od posebnih svojstev kave, temveč od neugodnega stanja braziljskega menjalnega kurza, kakor se tudi sploh v normalnih časih cena kave določa po stanju braziljske valute. Po poročilih iz Brazilije je lastna cena kave zdaj mnogo višja, kakor se-danja prodajna cena in povprečni donos kavinih rastlin je malo zadovoljiv. Dovoz od plantaž je znašal skupaj 3 in tri četr-tine milijona vreč, med tem ko je leta

1919 znašal 5 milijonov. Kar kavin trg pri teh finančnih težkočah drži, je go-tovost, da se konsum ne bo zmanjšal. V Nemčijo se je leta 1920 poslalo 550.000 vreč braziljske kave, ki se je z še ob-stoječimi zalogami vred najbrže popolno-ma porabila, zlasti ker je neki sindikat v Hamburgu dobil pravico, uvoziti me-sečno 200.000 vreč, kakor je bilo dogo-vorjeno. Po najnovejših vesteh iz Brazi-lije so žetveni izvidi zelo spodbujni, toda tudi ugodni donos bi komaj mogel upli-vati na ugodni položaj statistike. Da bi se braziljske težkoče omilile, bi mo-rala kavina kupčija brez pripomoči va-lorisaejskih projektov, ki se Braziliji predlagajo, primerno razvesti. (W. W. Z.)

Industrija.

Obvezni poluletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. julija 1921. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 15. junija 1921 proš-njo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list; 2. domovinski list; 3. zadnje šolsko izpričevalo; 4. učno izpričevalo; 5. ubož-ni list; 6. pravstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državno podporo ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skr-beti pa morajo sami za hrano in po-trebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa.

Da se poveča produkcija tobaka v naši kraljevini, je odredil finančni mini-ster, da se razširijo tobačne tovarne v Sloveniji in Bosni, v Srbiji pa se osnu-jejo nove tovarne.

Nova opekarna v Karlovcu. Karlov-čana gg. M. Lánder in Josip Del Tosso sta ustanovila v Karlovcu novo opekar-no, ki že dela.

Novo tehnično podjetje v Beogradu. Iznajditelj inž. Ilija Vasić iz Beograda je osnoval že protokolirano novo »Teh-nično podjetje«, ki bo gradilo in insta-liralo tovarne, hidroelektrične centrale, eksploitalno rudnike in prejemale dru-ga tehnična dela.

Tvornica seruma v Trenčnu. — Družba za izdelovanje seruma s sede-žem v Bratislavi, se je ustanovila v Trenčnu. Ta tvornica, ki bo proizvajala serum za cepljenje se imenuje: Čehoslovaški zavod za serum d. d.

Sarajevska tvornica papirnatih vre-čje. Tvornica papirnatih vrečje Islami-ske delniške tiskarne v Sarajevu je zo-pet preurejena in znatno razširjena.

Somborska tvornica usnja. Tvorni-ca usnja v Somboru, ki je bila ustanov-ljena tekom preteklega leta ter je opremljena z najmodernejšimi stroji in orodjem, izdeluje blank usnje, jermena, gornje usnje itd. Prve partije so že go-tove.

Podjetje za vlivanje črk v Zagrebu. V Zagrebu se na inicijativo »Jugoslo-venskega Kompassa« snuje podjetje za vlivanje črk.

Denarstvo.

Doklada v pokritje potrebščin tr-govske in obrtniške zbornice in Ljublja-ni. Deželna vlada je odobrila proračun trgovske in obrtniške zbornice v Ljub-ljani za leto 1921 s potrebščino 1.812.352 kron in s pokritjem 1.865.050 kron ter dovolila, da se v pokritje te potrebščine provizorno za leto 1921 pobiraj doklada 30 odstotkov od onih, ki imajo volilno pravico v zbornico, v razmerju občne pridobnine, odnosno pridobnine podje-tij, zavezanih javnemu polaganju ra-čunov.

Nekaj o zamenjavanju kronskih novčanic. Na celi teritoriji kraljevine SHS — razven Srbije in Črne gore, kjer so navedene novčane že povleče-ne iz prometa — se bodo zamenjavale pravilno markirane 10 kronske novčani-ce Avstro-Ogrske banke in pravilno ži-gosane novčane po 1 in 2 kroni v dro-biž 0.05, 0.10 in 0.25 din. ter v papir-nate kronsko-dinarske novčane mini-strstva financ 0.25, 0.50 in 1 din. Zame-njava se vrši po relaciji 1 : 4 brez od-bitka. V zameno za navedene novčani-ce in novčane Narodne banke kralje-vine Srbov, Hrvatov in Slovencev se bodo prejemale: 1.) 10 kronske novčani-ce Avstro-Ogrske banke, markirane v smislu pravilnika o postopanju pri mar-kiranju kron z dne 7. novembra l. 1919, če tudi preko markice, ki je pravilna, ni udarjen žig dotičnega urada, ki je vršil markiranje; 2. 1- in 2 kronske

novčane Avstro-Ogrske banke, ki so pravilno žigosane od oblasti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v smislu naredbe ministra za finance z dne 12. decembra l. 1918. Zamenjavale se ne bodo novčane, ki so na eni strani bele, četudi so markirane, oziroma žigosane. — Istotako se ne bodo zame-njavale novčane, ki imajo na eni in na drugi strani le nemško ali madžarsko besedilo in one novčane, ki nosijo dat-um emisije po 27. decembru l. 1918. Poškodovane markirane, oziroma ži-gosane novčane, katerim manjka košček, ki ne presega ene četrte površine nov-čanice, se bodo zamenjavale v polnem znesku, če markica ali žig nista tako po-škodovana, da bi se moglo sumiti, da se je odtrgani del porabil v markiranje drugih, ne markiranih novčanice, ali če se ne more konstatirati, kateri urad je novčanic žigosal. Novčane, katerim manjka več kot četrti del površine, ali manjka velik del markice, oziroma žiga, se ne bodo zamenjavale. Zamenjavanje novčanice bo vršila delegacija minist-rstva financ s pomočjo svojih uradov. Začetek in konec zamenjavanja bo ob-javljen v »Službenih Novinah«, kakor tudi v službenih časopisih pokrajinskih vlad. Državne blagajne bodo zamenja-vale te novčane brez 20 odstotnega od-bitka do 4. junija t. l.

Prepoved izvoza državnih vredn. papirjev bivše kraljevine Srbije. Pre-poved izvoza državnih vredn. papirjev bivše kraljevine Srbije se nanaša na sledeče srbske državne obveznice: 1.) loterijske obveznice l. 1881; tobačne srečke l. 1888; 3.) 4 odstotno posojilo l. 1895; 4.) 5 odstotno monopolno posojilo l. 1902; 5.) 4 in pol odstotno posojilo l. 1906; 6.) 4 in pol odstotno posojilo leta 1909; 7.) 5 odstotno posojilo l. 1913.

Ponarejeni dolarski čeki. Čirk. če-ki na American Bankers Association iz-dani pod imenom te banke, ki se glase na 100 dolarjev, so ponarejeni. Ameri-can Bankers Association je izdala le če-ke, ki se glase na 5, 10, 20, 50 in 100 dolarjev. Čeki na druge zneske niso ve-ljavni in se ne bodo izplačevali.

Avstrijski proračun. V Avstrijskem proračunu za tekoče leto so predvideni izdatki v znesku 118 milijonov a. K. Ti izdatki bi se pokrili z davki, carino in drugimi dohodki, vendar le v znesku 101 milijarde, dočim bi se deficit 17 mi-lijard moral kriti z notranjim posojilom. Na vsakega avstrijskega državljana pri-de potemtakem letni izdatek povprečno 20.000 a. K.

Čezina.

Konferenca industrijalcev in trgo-vecov radi uvoznih carin. V soboto so se začele pri generalni direkciji carin se-je, katerih so se udeležili zastopniki in-dustrijalcev in trgovcev iz vseh krajev naše države, da zastopajo interese svo-jih panog pri ureditvi carinske uvozne tarife. Seje so se udeležili ponajveč in-dustrijalci, razven hrvatskih, ki so boj-kotirali anketo. Izid seje bomo objavili pozneje.

Potrdilo za oprostitev carine, oziroma za carinjenje po minimalni tarifi. Ako se uvoznik izkaže s potrdilom pri-stojne gospodarske korporacije, da uvo-ženih predmetov ni v državi, ali pa, da jih ni v zadostni množini, se predmeti kakor stavnbi material, materijal za vodne, plinske, električne in tvornične inštalacije, barve, kemikalije itd. opro-ste carine ali pa carinijo po minimalni tarifi. Predpogoj je, da se taki pred-meti uvažajo za lastno potrebo. Za iz-dajanje potrdil je od sedaj naprej kom-petentno edino le ministrstvo za trgo-vino in industrijo. Domače korporacije so se obrnile na ministrstvo s prošnjo, da odredi izdajanje omenjenih potrdil zopet v kompetenco oddelkov minist-rstva za trgovino in industrijo v posa-meznih pokrajinah, ker novi odlok fi-nančne komisije v ministrskem svetu zahteva različne stroške in povzročuje veliko izgubo časa.

Povišanje takse za žigosanje sodov. Ker dosedanje takse za žigosanje so-dov niso krile državi režijskih stroškov, je odredil minister za trgovino in in-dustrijo, da se navedene takse poviša.

Davki.

Vodovodna naklada v Ljubljani. Veljavnost naredbe deželne vlade z dne 30. januarja 1921, št. 48 Ur. l. glede po-biranja 15 odstotne vodovodne naklade

v Ljubljani je podaljšana do konca koledarskega leta 1922.

Promet.

Prometne omejitve. Postaja Beograd loko je za tovarni promet zopet prosta, zaprta pa je postaja Borsanski Brod loko in tranzit v Bosno izvzemši režijske, vojaške pošiljke in pokvarljivo blago. V Avstrijo in tranzit je ukinjeno sprejemanje tovarov izvzemši živila, drva, krmilo, gnojilo, semena in režijski tovari. Samo v Čehoslovaško ostane promet prost. Glasom odloka Ministrskega sveta je zopet dovoljen izvoz pšenice, ječmena, rži, krupnika, sena, slame, mekinj in moke vseh cereali.

Nove pristojbine na slovenskih lokalnih železnicah. Od 15. t. m. stopijo v veljavo nove, povišane pristojbine na lokalnih železnicah Ljubljana—Vrhnika, Grobelno—Rogatec, Poljčane—Žreče, Slovenska Bistrica—Celje. Pristojbine bodo povišane za potnike, prtljago brzovozno in tovarno blago.

Prometna konferenca v Budimpešti. V Budimpešti se bo sestala konferenca, katere se bodo udeležili zastopniki naše države, Avstrije in Rumunije. Pogajanja se bodo vršila radi uvedbe rednih vlakov z direktnim tovarnim prometom iz Avstrije v Jugoslavijo in Rumunijo preko madžarskega ozemlja.

Zavarovanje potniške prtljage, ekspresnega, brzovoznega in tovarnega blaga. Ministrstvo za promet namerja eni izmed domačih zavarovalnih družb, ki predloži najugodnejše pogoje za železnico in potnike, oziroma trgovce, odstopiti zavarovanje potniške prtljage, ekspresnega, brzovoznega in tovarnega blaga, ki se izroča železnici v prevoz. Natančnejša pojasnila se dobivajo v komercialnem oddelku ministrstva za promet vsak delavnik od 17. do 18. ure v Beogradu. Rok za vlaganje ponudb, ki morajo biti opremljene s predpisano takso, je postavljen do vštete dne 1. junija 1921.

Zveza Banata z Bačko. Za popravilo proge Subotica—Senta—Karlovo—Kikinda je dovoljen kredit 2 milijonov dinarjev, za novo progo Titel—Orlovat pa 10 milijonov dinarjev. Bogati Banat, ki izvažajo ogromne količine hrane, je bil do sedaj zvezan z Bačko le z jedno železniško progo Senta—Kikinda. Da se razbremeni obstoječa proga, je minister za promet odredil, da se zgradi proga Titel—Orlovat, ki bo direktna zveza med Vrščem in Novim Sadom.

Brzovozna zveza med Jugoslavijo in Čehoslovaško. Z oziroma na to, da je promet brzovlakov med Čehoslovaško in Jugoslavijo, oziroma Trstom omejen, je čehoslovaško ministrstvo za promet napravilo potrebne korake, da ostane ta zveza normalna, ker je važna posebno sedaj, ko se vrši v Pragi gospodarska razstava, na katero potujejo Jugoslavlani in Bulgari.

Premestitev beogradskega železniskega ravnateljstva v Niš. Ker je Niš križišče železnice in ker vlada v Beogradu stanovanjska kriza, namerava ministrstvo za promet premestiti beogradskega železniskega ravnateljstva iz Beograda v Niš. Beograjski gospodarski krogi so s tem projektom jako nezadovoljni.

Transportni urad v Pasavi. Naša vlada je sklenila, da se osnuje v Pasavi transportni urad, ki se bo izdrževal na račun Nemčije. Ta urad bo imel nalogo, da odpošilja blago nemškega izvora v Jugoslavijo in v obče dirigira transporte.

Zagreb dobi novo telefonsko zvezo z Dunajem. Zagrebški denarni zavodi dobivajo telefonsko zvezo z Dunajem le ponoči, pogosto pa celo šele proti jutru, ker je zveza preko Ljubljane preobložena in radi zveze Dunaj—Trst slabo deluje. Da se zboljšajo razmere v tem oziru dobi Zagreb novo telefonsko zvezo preko Lutbrega in Maribora.

Kmetijstvo.

Stanje ozimnih in jarih posevov. Ozimna pšenica, posebno ona, ki je bila posejana zgodaj, raste dobro, zboljšala pa se bo po dežju tudi poznejše posejana pšenica, ker je nastopilo lepo gorko vreme. Ozimna rž je v obče slaba. Po nekaterih krajih je polomil zadnji sneg zgodaj posejano rž, ki je prav lepo uspevala, po drugih krajih pa je rž poškodovala tudi slana. Pozno sejani ječmen stoji tudi slabo, vendar je upati, da se mu stanje zboljša. Jara pšenica uspeva srednje, istotako jari ječmen in

jara rž. Oves je slab in redek. Zimski lan je zaostal v rasti. Pašniki in travniki se lodo popravili po obilem dežju.

Dobava, prodaja.

Vojne nabave. 27. maja t. l. se bo vršila v pisarni tehničnega skladišča vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu ofertna licitacija za nabavo raznih predmetov, kakor 24 kg sedlarskega sukanca, 325 kg firneža, 200 kg cinkovega belila, 150 kg franc. okra, 50 kg terpentina, 25 kg sikativa, 20 komadov krtač za barvanje, 6200 kg železnih šin 12-50 mm 800 kg plošnatga železa 16-32 mm, 1000 kilogramov plošnatga železa 15-30 mm, kavčija 10 odstotkov. Ponudbe, napisane na golici, kolekovani s kolekom 10 dinarjev, naj se vpošljejo navedenemu skladišču. Cene naj se navedejo v besedah in številkah.

Natečaj za nabavo raznega blaga za invalidske zavode, odnosno invalide. Glasom v Uradnem listu št. 50 objavljenega natečaja želi poverjeništvu za socialno skrbstvo nabaviti za invalide večje množine blaga za obleke, blaga za perilo, klobukov, žepnih robcev, brisač, odev, čevljev itd. Pismene, zapečatene, pravilno kolekov. ponudbe z vzorci vred, naj se pošljejo do 20. maja 1921 na deželno vlado za Slovenijo, poverjeništvu za socialno skrbstvo, invalidski oddelek. Reflektira se le na dobro blago. Seznam predmetov, ki jih je dobaviti, je objavljen v št. 50 gori navedenega Uradnega lista.

Dobava mesa. Savska divizijska oblast razpisuje na dan 21. maja t. l. dobavo mesa za garnizijo Zagreb in na 20. maja t. l. dobavo mesa za garnizijo Karlovac. Prva rabi dnevno 1200—2000 kilogramov mesa, druga pa 100 oziroma 1000 kg. Natančnejše podatke se zve pri intendanci navedene divizij. komande.

Prodaja 83 komadov avtomobilov. »Direkcija plijena« bo tekom t. m. prodajala 83 raznih avtomobilov, ki se nahajajo pri beograjski železniški postaji. Ponudbe naj se pošljajo navedeni direktoriji. Navede naj se številka avtomobila in cena, katera se nudi za dotično številko.

Zakup leva občine Smihel-Stopiče. Lov krajevnice občine Smihel-Stopiče se bo na javni dražbi dne 28. maja 1921 ob 10. uri čep. pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu dajal v zakup za dobo od 1. avgusta 1921 do 31. julija 1926. Pogoji so na vpogled pri navedenem okrajnem glavarstvu.

Izpremembe protokolacij v trgovskem registru.

Izbrisali sta se v registru vsled končane likvidacije zadrugi:

a) Lastni dom, registrovana kreditna zadruga z o. z. v Tržiču na Gorenjskem.

b) Zivinorejska zadruga na Brodu z o. z.

Vpis delniških družb:
Drava, lesna industrijska delniška družba,

Kraj glavne naselbine: Maribor, obratni predmet: Družba trguje z lesom na debelo in na drobno, kupuje in prodaja gozde, izdeluje in prodaja lesne izdelke, ustanavlja slična podjetja. Osnovna glavnica 2 milijona kron.

b) Splošna stavbna družba,
Kraj glavne naselbine: Maribor. Obratni predmet: Družba prevzema in izvršuje stavbe in gradbene naprave vseh strok in vsa s tem združena dela in podjetja. Osnovna glavnica 20 milijonov kron.

Vpis izpremembe:
Pri tvrdki Antona Krisper se je vpisala nastopna izprememba:

Manufaktura A. Krisper s sedežem v Ljubljani.

Vpis posamezne firme:
Havelka Rudolf, trgovina z manufakturnim blagom v Ptuj.

Izpremembe pri že vpisani delniški družbi:

Pri firmi **Zadružna banka** s sedežem v Mariboru, centrala v Splitu, se je vpisala izprememba: Prokura se je podelila Niki Mulanoviću v Mariboru.

Izprememba pri že vpisani zadrugi:
Pri zadrugi **Zavod postroškov in za plakiranje »Union«** v Mariboru r.

z. z. o. z., se je vpisala izprememba: Dosedanji načelnik Ivan Zelenko se je izbrisal, vpisal pa novo izvoljeni načelnik Ivan Jagrič.

Vpisali ste se nastopni firmi:

Šteh Ivan, s sedežem v Dobropolju, obratni predmet: prodajanje in kuhanje apna.

Montagnie, Ilić, Zure, javna trgovska družba s sedežem na Krupi, obratni predmet: izkoriščanje žage, mline, opekarne in apnenice.

Vpisali sta se v združnem registru nastopni izpremembi:

Izbrisala se je vsled končane likvidacije zadruga:

Kmečka posojilnica in hranilnica pri sv. Križu r. z. z. o. z. Zadruga knjige hrani J. Kodrič, trgovec pri svetem Križu.

Razno.

Narodno-gospodarska anketa v Zagrebu. Na inicijativo dijaškega kluba »Matija Gubca« se bo vršila 29. t. m. v Zagrebu narodno-gospodarska anketa, ki se bo bavila z vprašanjem Zagorja.

Odredba o organizaciji gozdarske stroke. Ministrstvo šume in rude je izготovilo odredbo o organizaciji celokupne gozdarske stroke, ki predvideva 12 oblasnih ravnateljstev v kraljevini. Izgotovljena je tudi odredba glede izjednačenja plač vseh gozdarskih uslužbencev.

Ponarejene italijanske lire. V Milanu je našla policija dve kompletni tiskarni za lire in za ca. 90 milijonov ponarejenih bankovcev, ki so se do sedaj pridno pošiljali preko Trsta v Avstrijo. Novčanice so jako dobro ponarejene, vsled česar je zavladovalo na denarnem trgu veliko nezaupanje do lire. Na Dunaju sta bila aretirana dva Italijana, ki sta razpečevala bankovce po 500 in po 1000 lir. Družba, ki je imela svoj sedež v Milanu in v Genovi, je za enkrat likvidirana, najden denar pa je zaplenjen, vendar je pri prejetanju italijanskih novčanic velika rezerviranost in opreznost na mestu, ker se je tak denar gotovo vtihotapil tudi k nam.

Razglas glede izvoza selitvenih stvari iz naše države. Gospod minister za finance je z odlokom z dne 26. marca 1921 pooblastil generalno direkcijo carin, da sme dovoljevati izvoz selitvenih stvari iz naše države, in sicer brez plačila izvozne carine in davka na poslovni promet in brez zavarovanja valute, ob nastopnih pogojih: Kdor prosi za oprostitve, mora vložiti prošnjo pri generalni direkciji carin ter ji priložiti ta-le dokazila: 1.) dovolilo pristojnega političnega oblastva, da se sme prosilec z rodbino vred izseliti iz naše države; 2.) potrdilo občinskega oblastva, poverjeno po policijskem oblastvu onega kraja, kjer je bil prosilec stalno nastavljen, o tem: a) živag državljan je dotični izseljenik; b) njegov poklic; c) s koliko in katerimi rodbinskimi člani se hoče izseliti; d) katere predmete in v koliki množini hoče izvoziti iz naše države; e) da so označene stvari res njegova lastnina in da se ujemajo z njegovim imovinskim stanjem in poklicem. Za selitvene stvari, ki jih sme izseljenik izvoziti iz naše države ob preselitvi v inozemstvo, se smatrajo: uporabljano odelo in perilo, posteljnina, posode, pohištvo, rokodelsko orodje in drugi predmeti, ki se ujemajo z izseljenikovim poklicem, njega imovinskim stanjem in vsakdanjimi potrebami in ki nosijo vidne znake uporabe, toda niso trgovinski predmeti. Potemtakem se ne smejo puščati brez plačila carine in zavarovanja valute: živa živina, ljudska in živalska hrana, jestvine, pijače, sirovine, polizdelki in sploh očito novi in neuporabljeni predmeti, ako in kolikor so zavezani plačilu carine in zavarovanju valute. Ekspedicije selitvenih stvari izseljenikov se vrše ali z deklaracijo ali pa po malem zapisniku, kolikršna je pač njih vrednost. Carinarnica ne zahteva, da bi se za selitvene stvari izseljenikove predložila tarifna prijava, nego v deklaraciji je treba samo označiti: »Uporabljano pohištvo (orodje) — selitev«. S stvarmi, ki niso navedene v dotičnem seznamu in tudi niso z odločbo generalne direkcije carin oproščene plačila izvozne carine in zavarovanja valute, naj se ravna kakor z izvoznim blagom sploh; morajo se posebej prijavljati in zacinjati. Brez plačila izvozne carine in davka na poslovni promet smejo izseljeniki poleg dovoljenih stvari s seboj je-

mati tudi živila, potrebna za dva dni polivanja.

Tržna poročila.

Trg.

Maribor. V soboto je prišlo na trg 45 svinj. Cene so bile 32 kron za kilogram žive teže, slanina pa po 42 do 48 kron. Krompir se je prodajal po 15 do 18 kron merica. Žita je bilo malo in so bile cene neizpremenjene. Dosti je bilo zlasti zelenjave. Mleko se je prodajalo po 5 do 6 kron, jajca pa so poskočila od 2 na 2.50 kron.

Poljski pridelki.

Sombor 9. maja 1921. V trgovini vlada zastoje. Koruza se ne kupuje, ker so cene za izvoz previsoke, domači konsum pa čaka na ugodnejše cene. Obče mnenje je, da se morajo tudi naše cene prilagoditi svetovnemu tržišču. Pšenica se prodaja po 980 do 990 K, vendar se je proda le malo. Popraševanje po ovsu je zelo živahno, prodaja se po 390 do 410 kron franko postaja nato-varjenja.

Hmelj.

Zatec, 4. maja 1921. Od našega zadnjega poročila se je razpoloženje zelo zboljšalo. Tukajšnji lastniki hmelja zahtevajo že do 2000 č. K za 50 kg; odjemalci se pa drže rezervirano in se je le nekaj malega prodalo po 1700—1800 čehoslovaških kron za 50 kg. — Konečno razpolaganje je zelo čvrsto, cene rasteče.

Čehoslovaška. Cene hmelju na Češkem so poskočile v zadnjih 14 dneh od 1500 do 1600 č. K na 1700 do 1800 č. K za 50 kg.

Premog.

Cene premogu so v Čehoslovaški padle.

Stare kovine.

Berlin. V markah. Baker 1350—1475, rdeča med 1000—1100, bela med 480—550, medna pilovina 480—550, cink 290—320, odpadki aluminija 1500 do 1700 po 100 kg.

Borza.

11. maja.

Zagreb, devize: Berlin 214 do 215, Milan 695 do 700, London 540 do 545, Newyork 135, Praga 192.25 do 194, Švica 2460, Dunaj 24.20 do 24.25, Budimpešta 68 do 69. Valute: dolar 132.25 do 132.50, avstr. krone 23 do 23.50, rublji 50 do 56, češke krone 195 do 198, napoleonori 468 do 471, marke 215 do 216, leji 224, lire 675 do 680. Blagovna borza: koruza franko Zagreb 540, franko Baranja 540.

denar blago
Ljubljanska kredit. banka . . . 900 905
Trgovska banka . . . 381 384
Jadranska banka . . . 1960 1990
Slov. eskomptna banka . . . 540
Ljublj. strojne tov. in liv. . . 870

Beograd, valute: dolar 33.50 do 33.70, franki 274 do 275, lire 165 do 170, leji 56 do 56.50, levi 42 do 42.50, marke 53 do 53.50, češke krone 47.50 do 48, drahme 165 do 170. Devize: London 135 do 135.50, Pariz 278 do 280, Ženeva 600, Solun 165 do 170, Praga 48 do 48.20, Dunaj 6.10 do 6.12, Berlin 53 do 53.50, Milan 173 do 174. Efekti: Narodna banka SHS. 2860 denar.

Dunaj, devize: Zagreb 418 do 422, Beograd 1674 do 1694, Berlin 903 do 909, Budimpešta 279.50 do 282.50, Bukarešta 960 do 970, London 2235 do 2255, Milan 2940 do 2960, Newyork 565 do 569, Pariz 4725 do 4765, Praga 814 do 820, Sofija 680 do 690, Varšava 72 do 74, Curih 10.025 do 10.070. Valute: dolarji 561 do 565, levi 680 do 690, marke 905 do 911, funti 2235 do 2255, franc. franki 4705 do 4745, lire 2930 do 2950, dinarji 1664 do 1684, poljske marke 69.50 do 71.50, leji 945 do 955, švic. franki 9925 do 9975, čehoslov. krone 814 do 820.

Curih, devize: Berlin 9, Newyork 559, London 22.33, Pariz 47.20, Milan 29.36, Praga 7.30, Budimpešta 2.85, Zagreb 4.10, Bukarešta 9.40, Varšava 0.65, Dunaj 1.25, avstr. žig. krone 1.04.

12. maja.

Zagreb, devize: Berlin 215 do 221, Rim 697 do 700, London 541 do 544, Pariz 1130, Praga 194 do 194.50, Švica 2420 do 2430, Newyork 133 do 134.50, Budimpešta 67 do 68, Dunaj

23:40 do 24. Valute: dolar 131 do 132, avstr. krone 22, rublji 55 do 60, češke krone 192, funti 550, napoleondori 468 do 470 make 220 do 222, leji 223 225, lire 670 do 680. Blagovna borza: koruza 465, moka nularica 1530, ostale vrste eno krono ceneje, vse franko Zagreb, vinski destilat franko Vojvodina 110.

denar blago
Ljubljanska kredit. banka . 900 905
Jadranska banka . . . 1950 1961
Slov. eskomptna banka . 500 520
Ljublj. stroj. in liv. . . 870
Narodna šumska industrija 670 680

Beograd: Uprava borze je sklenila da bo od sedaj naprej notirala poleg valut tudi čeke Bukarešt in Sofija. Valute: dolar 33:30 do 33:50, franki 273 do 275, lire 168 do 172, leji 56:50 do 57, levi 42 do 43, marke 55 do 55:50, drahme 170 do 175, avstr. krone 6 do 6:20, napoleondori 115 do 115:50. Devize: London 135 do 135:50, Pariz 278 do 280, Ženeva 610 do 615, Solun 170 do 180, Praga 48:50 do 48:75, Dunaj 5:95 do 6, Berlin 54:50 do 54:75, Milan 173 do 174. Efekti: Narodna banka SHS 2860 blago.

Dunaj, devize: Zagreb 433 do 437, Beograd 1730 do 1750, Berlin 954 do 960, Budimpešta 285.50 do 288.50, Bukarešta 1000 do 1010, London 2345 do 2355, Milan 3050 do 3070, Newyork 589 do 593, Pariz 4875 do 4915, Praga 843 do 849, Sofija 715 do 725, Varšava 73.50 do 75.50, Curih 10.450 do 10.500. Valute: dolarji 584 do 588, levi 705 do 715, marke 956 do 962, funti 2335 do 2355, franc. franki 4855 do 4895, lire 3040 do 3060, dinarji 1720 do 1740, poljske marke 74.50 do 76.50, leji 985 do 905, švic. franki 10.400 do 10.450, čehoslov. krone 846 do 852.

Avstr. krona renta . . . 106—
" majska renta . . . 106—
Ogrska krona renta . . . 283—
Turške srečke . . . 3750—
Anglobanka . . . 1749—
Bankverein . . . 1220—
Länderbank . . . 2550—
Avstro-Ogrska banka . . . 4300—
Bosanska zemaljska banka . . . 1440—
Živnostenska banka . . . 3200—
Državne železnice . . . 4430—
Lombarde . . . 2480—
Alpine-Montan . . . 6230—
Praška železna industrija . . . 9800—
Zenica-železo . . . 6500—
Trboveljska premogokopna . . . 3950—
Leykam, papirnica . . . 8500—
Kranjska železna industrija . . . 9640—

Radi smrti gospodarja se prodaja popolnoma nov umetni valjčni mlín. Mlin se nahaja v bližini Ljubljane na stalni vodi »Bistrica«, 2 km od postaje Domžale. Vse potrebno se izve pri **Fran Ravnika**, Ljubljana, Linhartova ulica 25.

Moko, koruzo in pšenico

dobite po konkurenčni ceni pri trvdki

B. Šurjak & drug

Zagreb, Gunduličeva ul. 58.

Zahtevajte cenike!

Ivan Jelačin
Ljubljana.

Veletrgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom.

Točna in solidna postrežba.

Prva jugoslovanska tovarna tehtnic

Ivan Rebek, Celje

dobavitelj državne in južne železnice v Jugoslaviji, se priporoča za mnogobrojna naročila. Cene zmerne, postrežba točna.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Solske potrebščine. - Razglednice.

106, 52—18

Na debelo.

Na drobno.

JOS. RAVNIKAR

Manufaktura.

LJUBLJANA, Dunajska cesta,
poleg Bavarskega dvora.

TONE MALGAJ

stavbeni, pohišveni pleskar
in ličar 16, 52—8

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago
za portale in prodajalne.

Papir

uračni, trgovski, pismeni, ovojni, svileni, preplisni, ogljeni itd., pisarniške in šolske potrebščine, kuverte, vse vrste umetniške razglednice kupite najceneje pri trvdki

IVAN GAJŠEK

Papirna trgovina - Ljubljana

Sv. Petra c. 2, poleg Prometne banke.

Na drobno. Na debelo.

Zahtevajte povsod

razpošilja tovarniška zaloga

Matija Trebar

Sv. Petra cesta šte. 6
Ljubljana.

Ugodna prilika.

Zaradi preselitve nudim trgovcem razne šolske, pisarniške in druge papirne potrebščine po izdatno znižani ceni. Posebno velika zaloga je pisarniškega papirja v mapah in kasetah, ter kuvertov razne velikosti.

Šolski zvezki, trgovske knjige in drugi papirni izdelki domačega izvora vedno v zalogi.

Viiko Weixl

knjigarna, veletrgovina papirja in knjigoveška industrija

MARIBOR, Glavni trg 22.

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. na tr.

Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52—16

Slovenska eskomptna banka v Ljubljani.

Vsled sklepa občnega zbora z dne 27. aprila t. l. se izplačuje dividenda za leto 1920

8%

to je na kupon K 32— in sicer za delnice prvih štirih emisij, začeni s 1. majem t. l. pri blagajni centrale in podružnice Novo mesto.

Upravni svet.

Vsakovrstne

slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke in deklice ter posebno izbiro najnovejših damskih modelov. **Franjo Cerar**, tovarna slamninkov

Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Različne torbice (cekarje), različna stojala za cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se sprejemajo različni stari klobuki in slamniki v Ljubljani pri trvdki Kovačević in Tršan, Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto.

Manufakturna trgovina

na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah

preproge

srbske domače

ročne industrije

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti 45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158, 134/134, 136/204, 170/246, 210/274, 235/300, 272/304. 19, 11—11

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bohinski in trapistovski
sir, salami, šunka in slanina,
ljutomersko steklenično
vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

Jadranska montanska družba, d. z o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavaj, Montana

Import.

Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste

kovin, rudnin

in kemikalij ter vse

industrijske izdelke, spa-

dajoče v rudarsko, fužinarsko in

kemijsko stroko.

Ign. Žargi = „Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in kravatom na debelo in drobno.

Velika izbira potrebščin za krojače in šivilje.

Banka Makso Mautner, Zagreb

Brzjavaj: Mautnerbanka. Gajeva ul. 1. - - - - - [Telefon] 5-62.

Giro-konto: Nar. banka SHS. - Ček-konto: Pošt. ček. urad Zagreb 33.018.

Izplačuje in daje čeke na Dunaj, v Prago, Trst, kakor tudi na druga inozemska tržišča po najugodnejši dnevni ceni. Izvršuje najkulantneje vse bančne in finančne posle. — Kupuje in prodaja efekte in valute najugodneje. — Prevzema vloge ne tekoči račun, na daljši rok pod ugodnimi pogoji.

I. C. MAYER
LJUBLJANA

MANUFATURA

91-81-29

EN GROS

EN DETAIL

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavlj: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.

»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Edina razprodaja vseh vrst

specijalnega mavca - gipsa

za celo kraljevino SHS.

Tvornic: Stanz, Kindberg, Semmering, Schottwien, Puchberg, Auserwiesen etc., nudi po najnižji ceni iz svojih zalog:

Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novakovič

veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

Veletrgovina z manufakturo in pleteninami

Priporoča

**SVOJO VELIKO ZALOGO
ŽENSKIH, MOŠKIH
IN OTROČJIH NOGAVIC.**

K bližajoči se seziji različne **FLORASTE NOGAVICE**, dalje večje partije otročjih **PATENT NOGAVIC** v črni, ružavi in beli barvi. Pismena naročila se odpošiljajo z obratno pošto.

VELETRGOVINA

Gregorc & Verlič

Ljubljana

priporoča

špecerijsko, kolonialno blago in vsakovrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna postrežba!

Brzjavlj: GRELIČ.

Telefon interurb. št. 246.

Zahtevajte cenike!

KASTELIC IN DRUG

trgovina s papirjem na veliko

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 6/1.

priporoča od svoje zaloge:

Trgovski, fini in srednje fini pisarniški, dokumentni in srednje fini koncept, barvan (Kouleur) in tiskovni papir, karton za dopisnice, pivnik. Celulozni, Havana (za mast) in ravadni omočni papir. Pisemski papir v kartonih in mapah, ter zavitke. Lepenke belo in ružavo.

Veletrgovina A. Sarabon v Ljubljani

priporoča

**špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko**

**In deželne pridelke
raznovrstno rudninsko**

22, 10-10 **vodo,**

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Industrijsko sol

za usnjarje v vrečah in

belo jedilno sol

oddaja vsako množino franko
Maribor tvrdka

Anton Tonejc in drug

Maribor. Zahtevajte cene.

Priporoča se tvrdka

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

**tovarniška zaloge
šivalnih strojev**

igel in posameznih delov za vse sisteme šivalnih strojev in koles, olje ter potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje ter galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Postrežba točna!

„ORIENT“

drnžba z o. z.

preje

Brata Eberl in Jančar & Co.

Ljubljana - Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloge kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

„Trgovinski List“

Zagreb, Gajeva ulica 1. - Telefon 5-62.

Edini strokovni list v Jugoslaviji, kateri prinaša popolnoma točen pregled zagrebške borze in hitre informacije o trgovini, industriji, denarstvu in prometu v Jugoslaviji in ostalih državah. — Vsak trgovec, industrijalec in bankir naj oglašuje v njem in naj si naroči!

„Trgovinski List“

Erjavac & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlisen)
nasproti Križanske cerkve.

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000 K. -- Rezervni zalogi 45.000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.

Lastnik: Konzorcij za izdajanje »Trgovskega Lista«. — Glavni urednik: Peter Kastelic. — Odgovorni urednik: Franjo Zebal. — Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.